

"EDINOST"

Published weekly at
206 Adelaide St. W., Toronto, Ontario,
by Edinost Publishing proprietor
in Slovenian Language

Registered in the Registry Office for the City of Toronto
on the 25th day of June, 1942, as No. 47939 C. P.

EDINOST
Izhaja vsak petek v slovenskem jeziku. Naslov lista:
206 Adelaide St. W. Toronto, Ontario.

Dopisi brez podpisa se ne vpoštevajo. Rokopis nenarocenih člankov in dopisov se ne vrača.

Različna mnenja in presodki

Če je kdaj koli bil bolj očiten namen reakcije, nameč raznih izolacionistov in apizerjev, je očiten ravnonos v minulih predsedniških volitvah v Združenih državah.

Reakcionarna kampanja "rdečega strašila" ni bila vprizorjena z namenom odvrniti američko ljudstvo od "zomite" da glasuje za Roosevelt, ampak kot navadno dobro preračunana poteza zaseči oblast na podlagi razkola med javnim mnenjem in raznimi sloji.

Predsednik Roosevelt je bil obdožen da je v zvezi z komunisti in ako bo izvoljen, Ameriki preti nevarnost pred "Komunizmom". In da je še večja začimba te že zdavnaj znane Hitlerjeve napovedi za Evropo in ostali svet, skušala je ista strašiti volilce pred izgubo privatne lastnine in verskih slobodščin. Ni izključeno, da je med gotovim delom ljudstva reakcionarna kampanja uspela doseči deloma uspeh z tako napovedjo. Več kot verjetno pa je, da ni med organiziranim delavstvom, katero je zaradi koščka kruha že tisočkrat bilo obtoženo, da sledi komunistično ideologijo.

Duh kampanje "rdečega strašila", je segel čez mejo celo sem v Kanado. Konservativni krogi, katerim gre kaj rāda beseda iz ust pri obtožbi progresivnega gibanja in unijskega pokreta pri zahtevi boljše plače, boljše socijalne pogoje in pravično delavsko zakonodajo, označijo vse to za "komunistični preverat". Tako so na enak način obdožili premiera Kinga, da je v zvezi z Komunisti glede povojnega načrta proti brezposelnosti in pa mesečne dolklade družinam z večjim številom otrok.

Zapomniti je na podlagi take kampanje, katera vsebuje številne obtožbe proti predsedniku Rooseveltu tam čez mejo, tukaj proti premieru Kingu in organiziranim delavcem z "rdečim strašilom", da je njen namen v najbolj kritični dobi povsem drugačen, kakor pa izboljšati življenske ali pa splošne stvari v tekoči dobi.

Mr. Dewey si je prizadeval bolj igrati vlogo posredovalca o vprašanju meja med Sovjetsko Unijo in Poljsko, kakor pa zagovarjati program socijalne pravičnosti in pa koordinacijo vsih sredstev za čim prejšnjo zmago. Na enak način, če tudi navidezno neizražajo svojih notranjih teženj, konservativni krogi so glede istega vprašanja vznemirjeni, kakor tudi drugih, ki se tičajo povojnega progresa. Jasno je torej, da je kampanja "rdečega strašila" preračunana poteza, kako razediniti ne samo ljudstvo in rasne sloje v Ameriki in Kanadi, ampak razedeniti Zedinjene narode.

Do tega zaključka pridemo poleg omenjenega že na podlagi izjav za blago kazeni fašističnih zločincov v Nemčiji. Izolacionisti in apizerji seveda niso izgubili niti trenutka, da podvrgrejo razna polena med javno mnenje na podlagi verskih pobud in političnih intrig. Pri tem ne smemo pozabiti, če kdo drugi računa zadobiti zmago na podlagi razkola med Zedinjenimi narodi, računa Hitler in njegovi privrženci ne glede kakšni narodnosti pripadajo in kje se nahajajo.

Reakcija se bori na vse kreplje, da izkoristi notranje trenaže v svoje politične svrhe. In poglavito namen te svrhe je, ne samo zaseči oblast, ampak tudi podaljšati vojno, ter do kosti izčrpavaju v izmučenemu ljudstvu onemogočiti da doseže popolno osvobodenje in da zaživi svobodno na podlagi socijalne pravičnosti in narodne enakopravnosti.

Tekoča vojna proti fašizmu, je obenem tudi vojna proti nazadnjiskih sil, katere skušajo povrniti svet na stare predvojne pregrehe, brezdelje in lakoto, kakor tudi v mednarodne zapljetljaje v novo svetovno vojno.

Sestanek Jugoslovanov iz Istre in Slovenskega Primorja v Beogradu

Beograd 29. oktobra 1944.

Danes ob 9-ti uri zjutraj so se sešli Jugosloveni iz Istre in Slovenskega Primorja v Čehoslovaškem domu v Beogradu. Sestanek je bil sklican pod gesлом mobilizacije Slovencev in Hrvatov iz Istre za Narodno Osvobodilno vojsko Jugoslavije.

Prisotne je pozdravil Boris Žiherl, član Oddelka za propagando Glavnega stana NOV, ki je v svojem govoru povdarił ogromen značaj obožene borbe Hrvatov in Slovencev iz t. z. Julijskih Benečijev in pozval vse Jugoslove iz Istre in Primorja, ki živijo v Beogradu naj se priključijo Narodno Osvobodilno vojski in pomagajo, da bi se Istro, Trst in Goricu čimprej osvobodili.

Za njim je govoril znani star politik iz Slovenskega Primorja, Dr. Vilfan, ki je v imenu stare generacije izrazil vero narodov Istre in Slovenskega Primorja, da bo pod modrim vodstvom Maršala Tita osvobojen. Na sestanku je bilo odločeno da bodo enote ljudstva, iz Istre, ki živi v Beogradu takoj ukujučene v NOV. Stvarniku

Nove Jugoslavije, Maršalu Titu je bila poslana brzjavka z izraziti neomajane vere in hvaležnosti za slavne zmage nad okupatorjem ter pripravljenosti Istranov iz Beograda za aktivno udejstovanje v bojih, ki bodo končno prinesli svobodo Istri, Trstu in Gorici.

Šubašić.

(Gornji telegram je Premier Šubašić poslal na Združeni odbor južno-slovenskih Amerikancev 465 Lexington Avenue, New York 17, N. Y.)

SOVJETSKA UNIJA OD KLONILA PROŠNJO ŠVICE

London — Sovjetska Unija je odkonila prošnjo vladu v Švici za obnovitev diplomatskih odnosov, se glasi poročilo potom radia iz Moske.

Prošnjo za obnovitev diplomatskih odnosov je izročil švicarski minister v Londonu, Sovjetskemu ambasadorju, ter je na podlagi tega zadnjo sredo dobil negativen odgovor.

GOVOR MARSALA TITA

NA PROSLAVI DRUGE OBLETNICE USTANOVITVE PRVE DALMATINSKE UDARNE BRIGADE DNE 12. SEPTEMBRA 1944

Tovariši borce, oficirji, podoficirji in politkomisari Prve dalmatinske brigade in drugih edinic XXVI. divizije! Danes praznujemo dan ene izmed najboljših naših edinic: obletnico ustanovitve slavne Prve dalmatinske brigade.

Predno govorim nadalje, oddajmo pozdrav junakom, ki so štirtovali svoje življence za svobodo našega naroda v Prvi dalmatinski brigadi!

Prva dalmatinska brigada je nastala iz malih partizanskih odredov, ki so drznili dvigniti proti sovražnemu okupatorju še v prvih dneh okupacije leta 1941. Slavna je pot, po kateri je korakala Prva dalmatinska brigada. Ustanovljena pred dve meseci leti iz številnih partizanskih odredov Dalmacije, ima za seboj sijajne vojaške zasluge. V številnih bitkah je utrpela ogromne žrtve, utrpela tako velikanske žrtve, da je danes zelo malo onih, ki so tvorili vašo brigado ob njenem začetku. Borbe pri Livnu, borbe pri Jajcu, borbe v Centralni Bosni in njen sijajni pohod v največjem mrazu in globokem snegu v dolino Neretve, kjer se je v četrti sovražni ofenzivi razvila najsijajnejša bitka naše osvobodilne borbe; bitka za osvojitev silno utrjenega Prozora, da bi se odprla pot za rešitev naših ranjencev, zatem dolgotrajna bitka pri Konjicu pa borba na snežnem Preñju v najhujši zimi, brez hrane ali toplega odela; borba v Hercegovini in Črnigori, pri odbijanju zahrnribnih napadov narodnih izdajalcev — četnikov Draže Mihajlovića — vse te bitke so priborile prvenstvo Prvi dalmatinski brigadi, ki stoji v vrstah naših najboljših udarnih partizanskih brigad. Slavne bitke v peti ofenzivi, ko je moralna Prva dalmatinska brigada s svojimi prsi prebiti skriveno pot preko valovite Drine, da razbijte sovražni obroč — so dokazale, da ni tako težavne odredbe, ki bi jih sinovi Dalmacije ne bili sposobni. Poleg fantov so tudi mlade dekleta, ki so komaj pričele življensko pot, pokrili mrzli valovi Drine in poslednji pozdrav so prožili prameni nihovih las, ki so se vili po razburkanih valovih. Ali ta poslovilni pozdrav je kljal: OSVETITE NAS! V vseh kasnejših bojih je Prva dalmatinska brigada vedela, kako osvetiti svoje tovarise.

Prva dalmatinska brigada ima velike zasluge za vstajo naroda Dalmacije. S svojo borbo ni samo razčarila svobodljubnega dalmatinskega naroda, nego je bila v pionir osvobodilne borbe Hrvatov, kajti baš sinovi Dalmacije so se v Hrvatski prvi dvigli in Dalmacija je prva polažila na oltar svobode svoje najboljše sinove.

Zgodovina Prve dalmatinske brigade je epična pesem, herojska borba. To je zgodovina, kakršno so zaslužile v tej borbi mnoge brigade naše slavne Narodno-ovsobodilne vojske; to je zgodovina junaške borbe Jugoslavije za njenovo svobodo in neodvisnost borba za boljšo in srečnejšo bodočnost. In če so narod, kajti se je že zdavnaj vživel v njimi v dobi borbe, kakor tudi organiziranju celokupnega narodnega življenja. Za njega niso tuji zato, ker jih je sam vstanjal. Kdo bi mogel predpostaviti, da ti organi ne bodoje pospoloma in neposredno odgovarjali nalogom k izgraditvi narodnih stvari v miru, ako so bili sposobni organizirati v tako težkih uslovnih življenjih? Ali ne delajo že sedaj za bodoče mirodobjno življenje z organiziranjem narodne pridobitve. šolski pouk, sanitetne postaje in toliko drugih samoupravnih in društvenih ustanov.

Eden od temeljnih primerov kateri bolj kot kaj drugačno odločno pobia nepravili strah pred nekakšnim "kaosom" po vojni, o katerem kaj radi trobijo naši prijatelji, so volitve, ki se vršijo te dni v Sloveniji za mestne in okrajne samoupravne oblastne organe na podlagi občin enakopravnih in neposrednih pravicah tajnih volitev. Kako naj potem prizadujemo v zemlji "kaos", kjer na osvobojenem teritoriju obkoljenim od krutega sovražnika, in sredi takoj strašne vojne — se vršijo tajne demokratske volitve?

Narodna oblast v Sloveniji ima mestne Narodno-ovsobodilne odbore v mestih in vasih, kakor tudi Okrajin in deželni Svet Narodnih poslancev, kateri imajo izvršne organe SOF. Te dni se vršijo volitve za vaške in mestne odbornike, ter Okrajne zastopnike narodno-ovsobodilne skupščine. Volitve so se vršile po načelu ka-

njem najboljših sinov Jugoslavije. V tej borbi nismo dokazali samo to, da se naši narodi znajo boriti, temveč tudi to, da se naši narodi znajo tudi sami upravljati. Skozi celo dobo teh nadčeloških naporov in borb je padlo tudi precej očitkov

ne nismo o tem govorili, toda naši sosedje z drugo strani i preveč o tem razpravljajo in delajo razne kombinacije. Hočemo apelirati na našo velikodušnost, radi katere bi mi morali še nadalje pustiti naše brate v tujini. Poravnavo preteklih krivic versajske, rapalske in drugih pogodb, kar mi zahlevamo, nekateri osebe v sosednjih deželah — in to v deželah, ki so nedavno vodile vojno proti nam, ki so napadle našo deželo, katerih armade so razdejale naša mesta in vasi in pomorile na tisoče in tisoče naših sinov, — smatrajo za nekakšni imperializem, za nekaj, kar bi čez leto zopet moglo izvajati vojno. Vsled tega oni smatrajo potrebno da mi še nadalje pustimo svoje brate pod tujim jarmom. To sem vam povedal zato, ker vem da in vi mislite tako kot jaz.

Vojščka zmagala nad nemškim okupatorjem in njegovimi podrepniki bo dosežena kmalu. Toda nikarte misliti, da bo s tem uničen fašizem. Treba bo dolge in naporne borbe z njim v mnogih deželah. Po celem svetu je ukorenjen in čaka, da se ponovno dvigne, ako se mu ne zada popoln, smrtni udarec. To je ena najvažnejših nalog in vsak narod, ki hoče za bodoče preprečiti takе katastrofe, kakršne smo doživeli v tej vojni, jo mora izvršiti. Naši deželi je bilo mnogo fašističnih zaveznikov. Ti so (Nadaljevanje na 4 st.)

ne nismo o tem govorili, toda naši sosedje z drugo strani i preveč o tem razpravljajo in delajo razne kombinacije. Hočemo apelirati na našo velikodušnost, radi katere bi mi morali še nadalje pustiti naše brate v tujini. Poravnavo preteklih krivic versajske, rapalske in drugih pogodb, kar mi zahlevamo, nekateri osebe v sosednjih dežalah, ki so nedavno vodile vojno proti nam, ki so napadle našo deželo, katerih armade so razdejale naša mesta in vasi in pomorile na tisoče in tisoče naših sinov, — smatrajo za nekakšni imperializem, za nekaj, kar bi čez leto zopet moglo izvajati vojno. Vsled tega oni smatrajo potrebno da mi še nadalje pustimo svoje brate pod tujim jarmom. To sem vam povedal zato, ker vem da in vi mislite tako kot jaz.

Vojščka zmagala nad nemškim okupatorjem in njegovimi podrepniki bo dosežena kmalu. Toda nikarte misliti, da bo s tem uničen fašizem. Treba bo dolge in naporne borbe z njim v mnogih deželah. Po celem svetu je ukorenjen in čaka, da se ponovno dvigne, ako se mu ne zada popoln, smrtni udarec. To je ena najvažnejših nalog in vsak narod, ki hoče za bodoče preprečiti takе katastrofe, kakršne smo doživeli v tej vojni, jo mora izvršiti. Naši deželi je bilo mnogo fašističnih zaveznikov. Ti so (Nadaljevanje na 4 st.)

Ameriškim Slovencem!

je, da jim tega ni mogoče odreči.

Po prizadevanju Združenega odbora Južno Slovenskih Amerikancev se je New York osnoval odbor pod imenom: War Relief Fund of Americans and South Slavic Descent.

Ta odbor ima dovoljenje za nabiranje in odpodobnje prispevkov za Jugoslovijo in pripravljanje materiala za pričakovano ladjo, ki pride v newyorsko luč lalu 1. novembra. SANS je sklenil pomagati po svojih najboljših močih, da se ta ladja napolni in apelira tudi na druge organizacije, zlasti na JPO-SS, da se pridružijo te akciji.

Jasno je, da s to prvo ladjijo ne bo zadočeno vsem ogromnim potrebam trpinčenega jugoslovenskega ladjstva in zato je nad vse poželjivo, da dobre ljudje in česar so najbolj potrebeni kar se za enkrat more poslati. Akcija se bo seveda moralna nadaljevati v SANS pri tem ne bo zaostala.

Denarni prispevki za relifno akcijo se naj poželjajo v urad SANS-a, občaka, odeje in drugo blago pa v skladischa: WRFASS, 282-9th Avenue, New York 1, N. Y.

Bratje in sestre! Če je priskočili na pomoč, ko je šlo za potrebe drugih narodov. Prepričani smo, da ne boste odrekli pomoči svojim rodnim bratom, kadar so jo najbolj potrebljali. SANS se doslej ni vmesoval v pomočno vojno. Vsled tega smo vemočni, da bodo deželi in na prizanašala, kar se je nad vse poželjivo, da dobre ljudje in česar so najbolj potrebeni kar se za enkrat more poslati. Akcija se bo seveda moralna nadaljevati v SANS pri tem ne bo zaostala.

Etbín Kristan, predsednik SANS-a

časopis "Vjesnik", glasilo Antifašističnega Veča narodnega osvobozanja Hrvatske v iztisu z dne 4. maja t.l., prinaša članek pod zgoraj navedenim naslovom od svojega dopisnika o tajnih volitvah v Sloveniji, ki so se vršile v aprilu meseca. Omenjeni dopisnik o tem med drugim pravili:

"Kdor je zasledoval razvoj nove demokracije, mora biti uverjen, da bodoje v direktni in tudi tajni, glasovanje je izvršeno na podlagi volilnih listov in sicer v slučaju, kjer je bilo več kandidatov kakor je zahtevala potreba. Celo vsak volilnik je pravico da en dan pred volitvami predloži kandidate na listo kandidatov, katera je bila že tri dni prej objavljena. Pred volitvami so se vršile mnogo številne konference in občinske volitve. Zanimivo je bilo videti praznično oblečene stare žene, katere so priskrivali svojem življenu enakopravno volilo. In v mnogih mestih so žene izvajene z organiziranim narodom, kakor tudi v občini Črnomeljske Okraje. V teh mestih sodelovanje ljudstva je bilo načelo odstotno. Posebno žene so glasovale prvikrat in se točno odstotno vdeležile volitev. Zanimivo je bilo videti praznično oblečene stare žene, katere so priskrivali svojem življenu enakopravno volilo. In v mnogih mestih so žene izvajene z organiziranim narodom, kakor tudi v občini Črnomeljske Okraje. V teh mestih sodelovanje ljudstva je bilo načelo odstotno. Posebno žene so glasovale prvikrat in se točno odstotno vdeležile volitev. Zanimivo je bilo videti praznično oblečene stare žene, katere so priskrivali svojem življenu enakopravno volilo. In v mn

Pisma zastopnikov in naročnikov

Sudbury — Tu priloženo pošiljam eno denarno nakaznico v znesku \$30.50, za deset ponovnih naročnin in 50 centov za doplačitev prej poslane naročnine. Drugo denarno nakaznico za nadaljni dve ponovni naročni.

Frank Zaic.

St. Catharines — Cenjeno uredništvo. Prilagam pismo denarno nakaznico v znesku tri dollarje za ponovitev moje naročnine in vas prosim da sprememite moje dosedanji naslov.

George Klepec.

Kirkland Lake — Prilagam tri dollarje za ponovitev naročnine.

A. Prevec.

Sudbury — Cenjeno uredništvo. Prilagozeno dobite tri dollarje za ponovitev moje naročnine.

F. Krašovec.

Amherstburg — Prilagam tri dollarje za ponovitev naročnine.

J. Jankovič.

Merriton — Cenjeni uredništvo. Prilagam denarno nakaznico za ponovitev dve naročnini.

J. Križe.

Sudbury — Prilagozeno Vam pošiljam tri dollarje za ponovitev naročnine Vinko Steklasa, Azilda, Ont.

J. Smrke.

Port Arthur — Cenjeno uredništvo Edinosti. Prilagam denarno nakaznico \$14.00 za tri ponovne in eno novo naročnino ter dva dollarja za tiskovni sklad.

Tukaj smo precej zaposleni in zbiranjem pomoči našim bratom in sestram v strem kraj. Zbrali smo precej obleke, obuvala in tudi denarnih prispevkov za nakupitev moke.

V. Marohnič.

Port Arthur — Prilagozeno pošiljam devet dollarje za ponovitev treh naročnin. Prosim da mi pošljete seznam naročnikov posebno za okolic.

T. Cimpric.

Timmins — Prilagam denarno nakaznico v znesku \$15.00 kar je za ponovitev pet naročnin. (Medtem pa je v uredništvu izročil rojak Tone Slak, nadaljnih \$24.00 za ponovitev 8 naročnin, ured.)

M. Slak.

Noranda — Cenjeno uredništvo. Prilagozeno Vam pošiljam denarno nakaznico v znesku \$18.00 za šest ponovnih naročnin.

J. Modic.

Toronto — Uredništvu je izročil br. L. Troha 18 dollarje za šest ponovnih naročnin. Naročnino je ponovil v uredništvu, rojak V. Rešek, ter na novo se naročila St. Rand Smoke Shop.

Edmonton — Cenjeno uredništvo. Prilagozeno Vam pošiljam tri dollarje za ponovitev naročnine. (Omenjeni rojak ima svojo čevljarsko obrt pod imenom Western Shoe Repair in Edmonton, ured.)

Louis Novak.

Geraldton — Cenjeno uredništvo. Prilagam denarno nakaznico v znesku tri dollarje za ponovitev naročnine.

Ela Garbas.

Lachine, Que. — Prilagozeno dobite denarno nakaznico v znesku tri dollarje za nadaljnjo ponovitev moje naročnine.

A. Poljanec.

Windsor — Prilagam tri dollarje za novo naročnino in sicer Slovenski Narodni Dom v Detroitu.

L. Zdravje.

Chaput Hughes — Cenjeno uredništvo. Prilagozeno Vam pošiljam denarno nakaznico za ponovitev naročnino.

Ed. Vesel.

St. Catharines — Prilagam tri dollarje za ponovitev naročnino.

Jos Pogorelec.

Deer Creek, Sask. — Cenjeno. Prilagozeno najdete mo-

ney Order za tri dollarje, za ponovitev moje naročnine.

Oprostite, ker sem nekoliko zakasnila, je pač vzrok, ker smo na farmah sedaj v jeseni najbolj zaposleni. Žito je še vedno na polju neomlato, ker nam vreme zelo nagajalo in tudi delavec primanjkuje, da bi šlo delo hitro iz pod rok. Bojim se, da bo dosti žita ostalo neomljenega čez zimo.

List Edinost se mi zelo dopade in zato mu želim mnogo napredka.

Pozdravljam vse Slovence širok Kanade.

Mary Usenik.

San Francisco — Cenjeno uredništvo. Prilagozeno vam pošiljam pet dollarjev za ponovno naročnino, ostalo pa za tiskovni sklad lista.

Cestitam vam pri lepem napredku Edinosti, ter vam želim obilo uspeha.

Frances Lagoj.

Timmins — Cenjeno uredništvo. Prilagozeno vam pošiljam denarno nakaznico v znesku šest dollarjev za dve ponovni naročnini.

Anica Starič.

Hamilton — Cenjeni rojak. Tu ti pošiljam \$12.00 za širi ponovne naročnino. Za druge naročnike, če bom imel priložnost bom tudi pobral ob prilik.

Jack Bolha.

Windsor — Cenjeni prijatelj urednik. Pošiljam tri dollarje za ponovitev naročnine rojaka iz Detroit.

J. Miketič.

Toronto — Naročnino je ponovil rojak F. Stružnik in obenem priložil en dolar za tiskovni sklad lista.

Vam smo precej zaposleni in zbiranjem pomoči našim bratom in sestram v strem kraj. Zbrali smo precej obleke, obuvala in tudi denarnih prispevkov za nakupitev moke.

V. Marohnič.

Port Arthur — Prilagozeno pošiljam devet dollarjev za ponovitev treh naročnin. Prosim da mi pošljete seznam naročnikov posebno za okolic.

T. Cimpric.

Timmins — Prilagam denarno nakaznico v znesku \$15.00 kar je za ponovitev pet naročnin. (Medtem pa je v uredništvu izročil rojak Tone Slak, nadaljnih \$24.00 za ponovitev 8 naročnin, ured.)

M. Slak.

Noranda — Cenjeno uredništvo. Prilagozeno Vam pošiljam denarno nakaznico v znesku \$18.00 za šest ponovnih naročnin.

J. Modic.

Toronto — Uredništvu je izročil br. L. Troha 18 dollarje za šest ponovnih naročnin. Naročnino je ponovil v uredništvu, rojak V. Rešek, ter na novo se naročila St. Rand Smoke Shop.

Edmonton — Cenjeno uredništvo. Prilagozeno Vam pošiljam tri dollarje za ponovitev naročnine. (Omenjeni rojak ima svojo čevljarsko obrt pod imenom Western Shoe Repair in Edmonton, ured.)

Louis Novak.

Geraldton — Cenjeno uredništvo. Prilagam denarno nakaznico v znesku tri dollarje za ponovitev naročnine.

Ela Garbas.

Lachine, Que. — Prilagozeno dobite denarno nakaznico v znesku tri dollarje za nadaljnjo ponovitev moje naročnine.

A. Poljanec.

Windsor — Prilagam tri dollarje za novo naročnino in sicer Slovenski Narodni Dom v Detroitu.

L. Zdravje.

Chaput Hughes — Cenjeno uredništvo. Prilagozeno Vam pošiljam denarno nakaznico za ponovitev naročnino.

Ed. Vesel.

St. Catharines — Prilagam tri dollarje za ponovitev naročnino.

Jos Pogorelec.

Deer Creek, Sask. — Cenjeno. Prilagozeno najdete mo-

ney Order za tri dollarje, za ponovitev moje naročnine.

Oprostite, ker sem nekoliko zakasnila, je pač vzrok, ker smo na farmah sedaj v jeseni najbolj zaposleni. Žito je še vedno na polju neomlato, ker nam vreme zelo nagajalo in tudi delavec primanjkuje, da bi šlo delo hitro iz pod rok. Bojim se, da bo dosti žita ostalo neomljenega čez zimo.

List Edinost se mi zelo dopade in zato mu želim mnogo napredka.

Pozdravljam vse Slovence širok Kanade.

Mary Usenik.

San Francisco — Cenjeno uredništvo. Prilagozeno vam pošiljam pet dollarjev za ponovno naročnino, ostalo pa za tiskovni sklad lista.

Cestitam vam pri lepem napredku Edinosti, ter vam želim obilo uspeha.

Frances Lagoj.

Timmins — Cenjeno uredništvo. Prilagozeno vam pošiljam denarno nakaznico v znesku šest dollarjev za dve ponovni naročnini.

Anica Starič.

Hamilton — Cenjeni rojak. Tu ti pošiljam \$12.00 za širi ponovne naročnino. Za druge naročnike, če bom imel priložnost bom tudi pobral ob prilik.

Jack Bolha.

Windsor — Cenjeni prijatelj urednik. Pošiljam tri dollarje za ponovitev naročnine rojaka iz Detroit.

J. Miketič.

Toronto — Naročnino je ponovil rojak F. Stružnik in obenem priložil en dolar za tiskovni sklad lista.

Vam smo precej zaposleni in zbiranjem pomoči našim bratom in sestram v strem kraj. Zbrali smo precej obleke, obuvala in tudi denarnih prispevkov za nakupitev moke.

V. Marohnič.

Port Arthur — Prilagozeno pošiljam devet dollarjev za ponovitev treh naročnin. Prosim da mi pošljete seznam naročnikov posebno za okolic.

T. Cimpric.

Timmins — Prilagam denarno nakaznico v znesku \$15.00 kar je za ponovitev pet naročnin. (Medtem pa je v uredništvu izročil rojak Tone Slak, nadaljnih \$24.00 za ponovitev 8 naročnin, ured.)

M. Slak.

Noranda — Cenjeno uredništvo. Prilagozeno Vam pošiljam denarno nakaznico v znesku \$18.00 za šest ponovnih naročnin.

J. Modic.

Toronto — Uredništvu je izročil br. L. Troha 18 dollarje za šest ponovnih naročnin. Naročnino je ponovil v uredništvu, rojak V. Rešek, ter na novo se naročila St. Rand Smoke Shop.

Edmonton — Cenjeno uredništvo. Prilagozeno Vam pošiljam tri dollarje za ponovitev naročnine. (Omenjeni rojak ima svojo čevljarsko obrt pod imenom Western Shoe Repair in Edmonton, ured.)

Louis Novak.

Geraldton — Cenjeno uredništvo. Prilagam denarno nakaznico v znesku tri dollarje za ponovitev naročnine.

Ela Garbas.

Lachine, Que. — Prilagozeno dobite denarno nakaznico v znesku tri dollarje za nadaljnjo ponovitev moje naročnine.

A. Poljanec.

Windsor — Prilagam tri dollarje za novo naročnino in sicer Slovenski Narodni Dom v Detroitu.

L. Zdravje.

Chaput Hughes — Cenjeno uredništvo. Prilagozeno Vam pošiljam denarno nakaznico za ponovitev naročnino.

Ed. Vesel.

St. Catharines — Prilagam tri dollarje za ponovitev naročnino.

Jos Pogorelec.

Deer Creek, Sask. — Cenjeno. Prilagozeno najdete mo-

Zapisnik redne seje Upravnega Odbora V. P. Z. Bled

Navzoči vsi član Izvršnega Odbora, razen bivšeg Podpredsednika J. Ilc in zapisnikarja J. Žužek, katera sta podala ostavko že na redni Konvenciji dne 10 septembra. Radi tega sta bila pozvana takoj, kot odgovor.

Nadalje tajnik poroča, da je za kritje konvenčnih stroškov razpisani izvenredni A-sesmenti in sicer na člana \$2.60 na vse razrede odstranjeni.

Radi zavlačevanja priobčitvi Zvezinih poročil ter zapisnikov v glasilu Edinosti, se poveri tajnika, da ponovno opozori Urednika, da bi bil bolj točen in predvsem kar se tiče zapisnikov iz sej Glavnega Odbora, da ves materijal stavi v tisk kakor hitro ga prejme, da se z tem izognemo raznim zaprekom ki v obratnem slučaju rade nastanejo.

Enoglasno se odobri predlog, br. tajnika, da se prične kampanja za novo članstvo z dne 1 januarja 1945.</

Najlepši spomenik partizanskim herojem

Eden član 'Batya' partizanske edinice prinesel je vest, da Nemci pripravljajo dve trečini svojih sil kubanskega transporta v vasi Georgia Afinskaja, nameravajoč jih poslati v Novorossijsk. "Čas je za takojšno akcijo, je dejal Batya". Skupaj z 14 drugimi partizanom, se je napotil v dolino. Njegova najmlajši sin Genii, ostal je v taborišču popravljalč peč. Nihče v taborišču ni vedel po kakšni misiji se je napotil šolski predsednik. "Batya". Slutnje so obhajale mladega Genia, kateri je prekršil partizansko disciplino, odložil popravek peči za drugopot in se podal na pot, da dohití očeta. Oče, je dejal: "Vi niste imeli prav ločiti me od tega dela. Zdaj je v jaz sva si prisegla, da bova vedno skupaj in v vsaki akciji. Jaz nisem prišel v taborišča da se skrivam."

"Nemorem odkloniti moj sin, tvoje prošnje", je po kratkom premisleku dejal šolski predsednik. Dobro... pa pojdji z nami, je dodal. Ja! je hitro z veselim pogledom vsegez besedo njegov sin, Genii.

Odšli so. Približavali so se bliže in bliže namenjeni točki in se polegli na zemljo. Prav od daleč je bilo slišati piščalko železniške lokomotive. Vedeli so da imajo komaj časa predno bo podan signal, vse čisto. Topot so določili signal regliranje žabe.

Noč je bila temna in partizani so delali z naglico. Z bodali so izkopali luknje za mine, nekatere na železniški progi, druge pa na glavnih cesti, ki je peljala enakomerno ob železniški progi.

Glavni vlak je prihajal bližje in bližje. Večje število min je bilo že v luknjah. Vse kar je bilo še potrebno, dobro maskirati njihov položaj in odstraniti kakršen koli sled, kateri bi bil viden poizvedovalni nemški skupini, katera je šla pred vlakom z lažjim motornim vozom. Na železniški progi, delo ni bilo dogotovljeno, kar je pomenilo da bo vlak šel skozi neoviran v pripeljal ojačanje ter municijo v Novorossijsk. Srednji in najmlajši Ignatijevi sinovi sta tako prišla do zaključka, da bo treba sprožiti mine z granatami na njihovem pasu. Ko se je vlak približal na določeno mesto, sta z urno spremestjo vrgla vsak svoj pas nabanjan z granatami pod lokomotivo. Nastala je strašna eksplozija, katere sunek je pretresal daleč v stran očeta in ga vrgel na tla. Parni kotel, se je razletel na drobne koščke. Vagoni so strešili en v drugega z silnim udarcem. Nastal je strašen krik in stokanje, ranjenih in umirajočih od strašne eksplozije. Oče se je medtem zravnal in postavil po koncu ter stekel proti rastreljenemu vlaku. Zrak je bil vroč in zadužljiv. Vagoni je objel močen ogenj, toda istočasno transportna kolona na glavnih cesti je zadebla mine. Eksplozija... strašen ogenj... krik in stokanje.

Nemški načrt se je ponesrečil.

Očetova nenadomestna izguba

Toda kje sta Ignatijevi sinovi? Njihov oče in drugi so začeli iskati. Starejšega so našli pritisnjenega na zemljo pod železnim kosom parnega kotla. Bil je mrtev. Pobrali so ga in odnesli v grmovje. Začeli so iskati najmlajšega, mladega lovca za kravami, konji, vedno pravne storiti najtežja in najbolj nevarne pozikuse. Tudi on je bil že mrtev, toda njegovo truplo še gorko. Oče ga je dvignil v svoje naročje in odnesel v grmovje. Gorka kri njegovih sinov, je ogrela njegove premire roke.

Z noži so začeli kopati jame. Drugega orodja niso imeli pri sebi. Medtem Nemci, kateri so ostali živi, so začeli streljati. Krogle so brenčale preko glav kopajočih jame za Ignatijevi sinove. Pretela je nevarnost ostala dalje časa in dogovoriti

delo. Tako sta Ignatijevi sinovi le za silo bila pokrita z zemljom.

"Pokleknil sem na koleno", pripoveduje oče, ter v mislih rekel samemu sebi: "Mojih sinov ni več". Pozabil je za trenutek na življanje krogel in na vse drugo. Njegova misel se je napotila v dolino. Njegov najmlajši sin Genii, ostal je v taborišču popravljalč peč. Nihče v taborišču ni vedel po kakšni misiji se je napotil šolski predsednik. "Batya". Slutnje so obhajale mladega Genia, kateri je prekršil partizansko disciplino, odložil popravek peči za drugopot in se podal na pot, da dohití očeta. Oče, je dejal: "Vi niste imeli prav ločiti me od tega dela. Zdaj je v jaz sva si prisegla, da bova vedno skupaj in v vsaki akciji. Jaz nisem prišel v taborišča da se skrivam."

Kakor po naključju nekdo ga je potegnil za ramo tako zamišljene in ga rešil si gurne smrti pred Nemci. Vse to se je dogodilo okrog pol noči dne 10. oktobra 1942 leta.

Preteklo pa je nekoliko dni, da ni povedal materi o smrti njenih dveh sinov, namreč svoji soprigi. Da zakrije tragičen dogodek, poslal je na njeno ime ponarejene brzovaje, da sta obe sin na težko ranjena. Zatem je ponaredil drugi brzovaj, namreč izjavo, da je en sin umrl za ranami in drugi v zelo kritičnem položaju. Do srca vzneviričena mati, je vzela ostrostrelko na svojo ramo in se napotila da obiskuje svoja sinova v bolnišnici. Ona je zdravnica, kot je omenjeno in upa rešiti še živečega sina. Šele tedaj ji je povedal resnico o tem zelo težkem dogodku za Ignatijevim dnu, kateri pa ni zlomil duševne niti moralne sile očeta in niti matere.

Oba sta ostala še nadalje v partizanski edinici do konca, dokler niso Nemci popolnoma izgnani iz Kubanskega rajona.

Maja meseca t. l. oče in njegovi prijatelji so šli iskati grobove. Spomladno otapljanje je medtem spremenovalo ta položaj da so komaj po 24 urah našli sled. Trupla so nato izkopana in prenesena v Krasnodar. Oče in mati sta hotela bolj privatni pogreb za njuna sina. Toda mestna oblast si je prizadevala izvršiti pogreb z mestno svečanstvom. Vsi rudečni rož so v dolgi vrsti okrašali njihova trupla v mestni dvorani. Od vseh strani Kubanskega rajona, prihajali so Kozaki, mlajši in starejši, ter občinstvo, da odajo počast junashkim mladincem eden 27 in drugi 17 let star.

Njihova trupla so pokopana v parku — sreča tega mesta.

Nad grobom je postavljen visok spomenik, temno bleščeci granitni kamen. To je najlepši spomenik v Krasnodaru. Vrhovi Svet Sovjetov, je podelil obema s zlatimi žrkami nadpis: "Heroj Sovjetske Unije." Vrhovni Svet Sovjetov.

NAHJA SE V BOLNISNICI

Toronto — Dobro znani rojak Tone Slak iz Timmins, se nahaja v tukajšnji General Hospital zaradi poškodbe na roki, ki jo je zabil pri delu v rudniku.

Operaciji za slepič se je morala podvrdi hčerka Toneta in Katarine Kozlevčar, Katie Kozlevčar in se nahaja v St. Michael bolnišnici.

VABILO NA ZABAVO

Odsek Hrvatske Bratske Zajednice v Grimsby Beach, priredi hišno zabavo pri našem rojaku J. Knefalu, to je v soboto 18. novembra, Beamsville in Queen Ell's "Stop light". Iz Hamiltona obrnite na levo in iz St. Catharines pa na desno proti Rdeči Armado.

Pričetek ob 8 uri zvečer.

Uljudno so vabljeni vsi rojaki in rojakinje, da pridejo na zabavo.

Odbor:

VABILO NA KONCERT

Odsek Zvezne Kanadskih Hrvatov priredi Koncert v nedeljo dne 12. novembra v Community Hall, 386 Ontario St. Toronto.

Začetek ob 8 uri zvečer. Na programu poleg petja v solistov, nastopi tudi tamburaški Zbor s izbranimi komadi.

Uljudno se wabi Slovence in Slovenke, kakor tudi Hrvate in Srbe, da se vdeleže našega koncerta to večer.

Odbor:

Govor Maršala Tita

(Iz 2 strani) še tu. To so ustaši, to so nemški, to so četniki Draža Mihajlovića in Rupnikovi belogradisti, ki so vedno služili in še vedno služijo nemških okupatorjem. A slednje čase, ko se jasno vidi, da so Nemci vojno izgubili, ti sovražniki našega naroda, po svojih vezeh v inozemstvu, ne poskušajo samo rešiti svojo kožo, temveč ponovno usodelati se na hrbot našega naroda. Na žalost moram tukaj ugotoviti, da nam je zelo žal, da nekateri krogli v zavezniških deželah še vedno ali ne morejo ali nečejo verjeti v to, kar se je pri nas dogodilo in kar se dogaja. Še se najdejo osebe v zavezniških deželah, ki smatrajo, da govorji Draža Mihajlović, kakor tudi drugi narodni izdajalci v imenu nekega velikega dela naroda. To nas boli. Bili smo tri leta in pol zelo strpni. Mislim, da nam te strpnosti nihče ne more oprekati, toda tedaj smo se takoj ravnali in vse to prenasali ker ljudstvo po zavezniških deželah ni bilo zadostni poučeno. Danes o tem ni več vprašanja. Danes je v vsakem še tako zapuščenem kotičku sveta jasno, kdo je v Jugoslaviji vodil borbo, kdo predstavlja ogromno večino naroda Jugoslavije. In radi tega je nekaj čudnega in nenavadnega, da sploh zamorejo obstojati taki dvomi. Želim izjaviti tole: tudi to bomo obvladalci. Mnoge izmed onih, ki še dvomijo in kolebajo, bomo prepričali da so na krivi poti, toda če bodo še naprej sumničili, se bo odnosno zadrževal ta ne malo prijateljski odnos napram resnično patriotskim silam Jugoslavije, in če bodo še nadalje dvomili v našo moč in

pravico, v naše iskrene namene, tedaj naj veda, da njihovo stališče za nas ni več važno. Ni več važno in potrebno za zmago našega ljudstva in za uresničenje močne, zedinjene, federativne in demokratične Jugoslavije. O tem nas ne bo nihče prepričal.

Sedaj nekaj besedi o spoznamu, katerega smo sklenili z vladom g. draža Šubašića v Londonu. Ta je bil potreben radi tega, da bi nam nihče ne mogel predbacavati in očitati, da mi onemogočujemo edinstvo vseh Jugoslavov v eni skupini narodni fronti. To je bilo potrebitno radi dejstva da ponovno usodelati se na hrbot našega naroda. Na žalost moram tukaj ugotoviti, da nam je zelo žal, da nekateri krogli v zavezniških deželah še vedno ali ne morejo ali nečejo verjeti v to, kar se je pri nas dogodilo in kar se dogaja. Še se najdejo osebe v zavezniških dežalah, ki smatrajo, da govorji Draža Mihajlović, kakor tudi drugi narodni izdajalci v imenu nekega velikega dela naroda. To nas boli. Bili smo tri leta in pol zelo strpni. Mislim, da nam te strpnosti nihče ne more oprekati, toda tedaj smo se takoj ravnali in vse to prenasali ker ljudstvo po zavezniških deželah ni bilo zadostni poučeno. Danes o tem ni več vprašanja. Danes je v vsakem še tako zapuščenem kotičku sveta jasno, kdo je v Jugoslaviji vodil borbo, kdo predstavlja ogromno večino naroda Jugoslavije. In radi tega je nekaj čudnega in nenavadnega, da sploh zamorejo obstojati taki dvomi. Želim izjaviti tole: tudi to bomo obvladalci. Mnoge izmed onih, ki še dvomijo in kolebajo, bomo prepričali da so na krivi poti, toda če bodo še naprej sumničili, se bo odnosno zadrževal ta ne malo prijateljski odnos napram resnično patriotskim silam Jugoslavije, in če bodo še nadalje dvomili v našo moč in

trdno bomo obstali pri tem, da se preko določb tega spoznamu ne more več naprej brez splošnega odobrenja vsega našega ljudstva. Smo in ostajamo pokorni odlomkom drugega zasedanja Anti fašističnega veča narodnega osvobodenja Jugoslavije. Mi obstanemo pri tem, da si narod sam na prostu voljo izbere obliko svoje notranje uredite. To je princip, ki ga naglašajo tudi naši veliki zaveznički, in mi se tudi držimo tega principa. O katerih homatijah od naše strani ne more biti govorov. Naučili smo se govoriti vsakemu odprt v obraz kaj mislimo in kaj želimo.

Sedaj nekaj besedi o spoznamu, katerega smo sklenili z vladom g. draža Šubašića v Londonu. Ta je bil potreben radi tega, da bi nam nihče ne mogel predbacavati in očitati, da mi onemogočujemo edinstvo vseh Jugoslavov v eni skupini narodni fronti. To je bilo potrebitno radi dejstva da ponovno usodelati se na hrbot našega naroda. Na žalost moram tukaj ugotoviti, da nam je zelo žal, da nekateri krogli v zavezniških dežalah še vedno ali ne morejo ali nečejo verjeti v to, kar se je pri nas dogodilo in kar se dogaja. Še se najdejo osebe v zavezniških dežalah, ki smatrajo, da govorji Draža Mihajlović, kakor tudi drugi narodni izdajalci v imenu nekega velikega dela naroda. To nas boli. Bili smo tri leta in pol zelo strpni. Mislim, da nam te strpnosti nihče ne more oprekati, toda tedaj smo se takoj ravnali in vse to prenasali ker ljudstvo po zavezniških dežalah ni bilo zadostni poučeno. Danes o tem ni več vprašanja. Danes je v vsakem še tako zapuščenem kotičku sveta jasno, kdo je v Jugoslaviji vodil borbo, kdo predstavlja ogromno večino naroda Jugoslavije. In radi tega je nekaj čudnega in nenavadnega, da sploh zamorejo obstojati taki dvomi. Želim izjaviti tole: tudi to bomo obvladalci. Mnoge izmed onih, ki še dvomijo in kolebajo, bomo prepričali da so na krivi poti, toda če bodo še naprej sumničili, se bo odnosno zadrževal ta ne malo prijateljski odnos napram resnično patriotskim silam Jugoslavije, in če bodo še nadalje dvomili v našo moč in

trdno bomo obstali pri tem, da se preko določb tega spoznamu ne more več naprej brez splošnega odobrenja vsega našega ljudstva. Smo in ostajamo pokorni odlomkom drugega zasedanja Anti fašističnega veča narodnega osvobodenja Jugoslavije. Mi obstanemo pri tem, da si narod sam na prostu voljo izbere obliko svoje notranje uredite. To je princip, ki ga naglašajo tudi naši veliki zaveznički, in mi se tudi držimo tega principa. O katerih homatijah od naše strani ne more biti govorov. Naučili smo se govoriti vsakemu odprt v obraz kaj mislimo in kaj želimo.

Sedaj nekaj besedi o spoznamu, katerega smo sklenili z vladom g. draža Šubašića v Londonu. Ta je bil potreben radi tega, da bi nam nihče ne mogel predbacavati in očitati, da mi onemogočujemo edinstvo vseh Jugoslavov v eni skupini narodni fronti. To je bilo potrebitno radi dejstva da ponovno usodelati se na hrbot našega naroda. Na žalost moram tukaj ugotoviti, da nam je zelo žal, da nekateri krogli v zavezniških dežalah še vedno ali ne morejo ali nečejo verjeti v to, kar se je pri nas dogodilo in kar se dogaja. Še se najdejo osebe v zavezniških dežalah, ki smatrajo, da govorji Draža Mihajlović, kakor tudi drugi narodni izdajalci v imenu nekega velikega dela naroda. To nas boli. Bili smo tri leta in pol zelo strpni. Mislim, da nam te strpnosti nihče ne more oprekati, toda tedaj smo se takoj ravnali in vse to prenasali ker ljudstvo po zavezniških dežalah ni bilo zadostni poučeno. Danes o tem ni več vprašanja. Danes je v vsakem še tako zapuščenem kotičku sveta jasno, kdo je v Jugoslaviji vodil borbo, kdo predstavlja ogromno večino naroda Jugoslavije. In radi tega je nekaj čudnega in nenavadnega, da sploh zamorejo obstojati taki dvomi. Želim izjaviti tole: tudi to bomo obvladalci. Mnoge izmed onih, ki še dvomijo in kolebajo, bomo prepričali da so na krivi poti, toda če bodo še naprej sumničili, se bo odnosno zadrževal ta ne malo prijateljski odnos napram resnično patriotskim silam Jugoslavije, in če bodo še nadalje dvomili v našo moč in

trdno bomo obstali pri tem, da se preko določb tega spoznamu ne more več naprej brez splošnega odobrenja vsega našega ljudstva. Smo in ostajamo pokorni odlomkom drugega zasedanja Anti fašističnega veča narodnega osvobodenja Jugoslavije. Mi obstanemo pri tem, da si narod sam na prostu voljo izbere obliko svoje notranje uredite. To je princip, ki ga naglašajo tudi naši veliki zaveznički, in mi se tudi držimo tega principa. O katerih homatijah od naše strani ne more biti govorov. Naučili smo se govoriti vsakemu odprt v obraz kaj mislimo in kaj želimo.

Sedaj nekaj besedi o spoznamu, katerega smo sklenili z vladom g. draža Šubašića v Londonu. Ta je bil potreben radi tega, da bi nam nihče ne mogel predbacavati in očitati, da mi onemogočujemo edinstvo vseh Jugoslavov v eni skupini narodni fronti. To je bilo potrebitno radi dejstva da ponovno usodelati se na hrbot našega naroda. Na žalost moram tukaj ugotoviti, da nam je zelo žal, da nekateri krogli v zavezniških dežalah še vedno ali ne morejo ali nečejo verjeti v to, kar se je pri nas dogodilo in kar se dogaja. Še se najdejo osebe v zavezniških dežalah, ki smatrajo, da govorji Draža Mihajlović, kakor tudi drugi narodni izdajalci v imenu nekega velikega dela naroda. To nas boli. Bili smo tri leta in pol zelo strpni. Mislim, da nam te strpnosti nihče ne more oprekati, toda tedaj smo se takoj ravnali in vse to prenasali ker ljudstvo po zavezniških dežalah ni bilo zadostni poučeno. Danes o tem ni več vprašanja. Danes je v vsakem še tako zapuščenem kotičku sveta jasno, kdo je v Jugoslaviji vodil borbo, kdo predstavlja ogromno večino naroda Jugoslavije. In radi tega je nekaj čudnega in nenavadnega, da sploh zamorejo obst